

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 367/09-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 2 Ústavy slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 504/06 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 M Cdo 9/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2009 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj základného práva na spravodlivé

súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 504/06 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 M Cdo 9/08, ako aj jeho žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 504/06 konal krajský súd o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) vyhlásenému v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 361/05, pričom krajský súd v predmetnom odvolacom konaní uznesením sp. zn. 9 Co 504/06 zo 7. januára 2008 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal na podnet sťažovateľa generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie, o ktorom konal najvyšší súd v napádanom konaní vedenom pod sp. zn. 4 M Cdo 9/08. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 M Cdo 9/08 z 30. apríla 2009 mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

Podľa tvrdení sťažovateľa v označených konaniach krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu bolo porušené nielen jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ale aj jeho právo na spravodlivý proces. Krajský súd mal základné právo na spravodlivé súdne konanie porušiť svojím postupom spočívajúcim v tom, že potom, ako krajský súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a sťažovateľ tento súdny poplatok za odvolanie ani nezaplatil, t. j. nebola splnená podmienka na ďalšie konanie krajského súdu, tento súd aj napriek tomu napokon meritórne rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu, a to rozsudkom sp. zn. 9 Co 504/06 z 29. mája 2008, dokonca tak krajský súd urobil ešte pred rozhodnutím najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora. Najvyšší súd mal právo sťažovateľa na spravodlivý proces porušiť tiež svojím postupom, keď o mimoriadnom dovolaní rozhodol nevediac o tom, že medzitým krajský súd už meritórne rozhodol aj o odvolaní sťažovateľa, z čoho sťažovateľ usudzuje, že „*senát Najvyššieho*

súdu nevidel súdny spis 16 C/361/05, 9 Co/504/08 ????? z čoho vychádzal pri rozhodovaní? zo svojvôle! lebo nepoznal skutkový stav!“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo/9/2008 zo dňa 30. 04. 2009, a uznesenie Krajského súdu Bratislava 9 Co/504/06-92 zo dňa 07. 01. 2008 ako protizákonné a vec vracia Najvyššiemu súdu na nové konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní 4 M Cdo/9/2008 a Krajský súd Bratislava v konaní 9 Co/504/06 porušujú základné práva D. B. a sú povinné každý zvlášť zaplatiť satisfakciu D. B. vo výške 10.000 Eur v lehote 15 dní od dna doručenia Nálezu Ústavného súdu.“

Súčasne sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *„Sťažovateľ žiada o ustanovenie advokáta, na ktorého nemá peniaze a je nevyhnutný na konanie pred Ústavným súdom.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy

Sťažovateľ namieta, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 504/06, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 M Cdo 9/08 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

1.1 Pokiaľ ide o namietaný postup krajského súdu, z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že vo veci vedenej pod sp. zn. 9 Co 504/06 začal krajský súd konať 9. novembra 2006, keď mu bolo doručené odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu. Následne 6. decembra 2006 krajský súd vyzval sťažovateľa, aby zaplatil súdny poplatok za odvolanie, na čo sťažovateľ 15. decembra 2006 reagoval žiadosťou o priznanie oslobodenia mu od súdnych poplatkov. Pre účely posúdenia tejto žiadosti krajský súd 12. marca 2007 vyzval sťažovateľa na preukázanie jeho osobných, zárobkových a majetkových pomerov, na čo sťažovateľ reagoval 20. marca 2007 a podaním doručeným krajskému súdu 22. októbra 2007 sťažovateľ doplnil svoje odvolanie, pričom sa vyjadroval aj k žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Uznesením sp. zn. 9 Co 504/06 zo 7. januára 2008 krajský súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11. februára 2008). Následne 8. januára 2008 krajský súd nariadil vo veci odvolania sťažovateľa pojednávanie na 29. máj 2008. Pred konaním nariadeného pojednávania nahliadla do spisu 10. apríla 2008 prokurátorka Krajskej prokuratúry v Bratislave, pretože spis nemohol byť krajskej prokuratúre zapožičaný z dôvodu nariadeného pojednávania. Na pojednávaní 29. mája 2008 krajský súd za

prítomnosti účastníkov konania vyhlásil rozsudok, ktorým odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. Dňa 13. júna 2008 žiadal najvyšší súd zapožičať spis pre účely rozhodnutia o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora, pričom krajský súd 19. júna 2009 najvyššiemu súdu oznámil, že spis bude po písomnom vypracovaní rozsudku vyhlásenom na pojednávaní 29. mája 2008 vrátený okresnému súdu. Rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co 504/06 z 29. mája 2008 nadobudol právoplatnosť 14. júla 2008.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nemožno zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde to nedovoľuje.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 218/06).

Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 18. mája 2009. Od 14. júla 2008, keď bolo konanie krajského súdu vedené pod sp. zn. 9 Co 504/06 právoplatne skončené, do podania sťažnosti ústavnému súdu nepochybne uplynula dvojmesačná lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

1.2 Sťažovateľ namietal porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 M Cdo 9/08, ktoré podľa zistenia ústavného súdu začalo podaním mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom 13. mája 2008. Následne najvyšší súd pre účely rozhodnutia v danej veci žiadal 13. júna 2008 od krajského súdu (kde sa vec v tom čase nachádzala) o zapožičanie súvisiaceho spisu, ktorý mu však podľa oznámenia krajského súdu z 18. júna 2008 nemohol byť zapožičaný s tým, že po vypracovaní rozsudku vyhlásenom krajským súdom na pojednávaní 29. mája 2008 bude spis vrátený okresnému súdu, ktorému bol spis napokon vrátený 3. júla 2008. Následne najvyšší súd žiadal o zapožičanie súdneho spisu už okresný súd, a to 5. januára 2009, pričom spis bol najvyššiemu súdu zapožičaný 16. januára 2009 a následne najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 4 M Cdo 9/08 z 30. apríla 2009 (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 13. mája 2009).

Na základe uvedeného prehľadu procesného postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 M Cdo 9/08 ústavný súd dospel k záveru, že postup najvyššieho súdu nebol bezdôvodný, keďže na rozhodnutie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora nevyhnutne potreboval nahliadnuť do súvisiaceho súdneho spisu, preto bol najvyšší súd nútený čakať na jeho predloženie. Aj keď podľa názoru ústavného súdu mohol najvyšší súd vyvinúť väčšiu procesnú aktivitu v období od 18. júna 2008, keď mu bolo krajským súdom oznámené, že spis je potrebné žiadať od okresného súdu, do 5. januára 2009, keď najvyšší súd žiadal zapožičať spis už od okresného súdu, ktorému bol spis vrátený ešte 3. júla 2008 (t. j. viac ako 6 mesiacov), na druhej strane ústavný súd konštatuje, že toto obdobie, a to aj vzhľadom na charakter posudzovaného konania, nie je objektívne spôsobilé vyvolať porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

2.1 Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva a práva na spravodlivé súdne konanie postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 504/06, ústavný súd z už uvedených dôvodov (pozri bod 1.1) sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako oneskorene podanú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2.2 Sťažovateľ namietal porušenie základného práva a práva na spravodlivé súdne konanie aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 M Cdo 9/08, ktorého nesprávny, resp. protiústavný postup mal podľa argumentácie sťažovateľa spočívať v tom, že najvyšší súd rozhodol o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora proti uzneseniu krajského súdu, a to bez toho, aby najvyšší súd mal podľa sťažovateľa vedomosť o tom, že krajský súd už medzičasom aj meritórne rozhodol rozsudkom, z čoho sťažovateľ usudzuje, že najvyšší súd rozhodol bez znalosti skutkového stavu.

Z už uvedeného prehľadu procesných úkonov krajského súdu a najvyššieho súdu v predmetnej veci je zrejmé, že námietka sťažovateľa odporuje skutočnosti, resp. je nedôvodná, pretože najvyšší súd si pred rozhodnutím o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora vyžiadal súvisiaci súdny spis, ktorý mu aj bol zapožičaný, a to v čase, keď sa v tomto spise už nachádzalo aj meritórne rozhodnutie (rozsudok) krajského súdu z 29. mája 2008, čo je evidentné aj z toho, že najvyšší súd rozhodoval až 30. apríla 2009.

Okrem tohto, v súvislosti so sťažovateľom namietaným porušením čl. 46 ods. 2 ústavy, ktorý predpokladá rozhodnutie orgánu verejnej správy, ústavný súd podotýka, že v danom prípade najvyšší súd nepreskúmaval rozhodnutie orgánu verejnej správy, ale rozhodnutie krajského súdu, takže z tohto hľadiska ústavný súd konštatuje nedostatok príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom namietaným základným právom podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 M Cdo 9/08.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 44/08).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol, a to ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2009